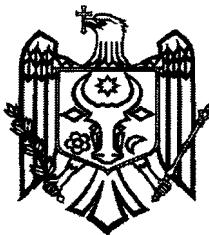

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

4-35 / 4-272

20.02.19

Curtea Constituțională a Republicii Moldova

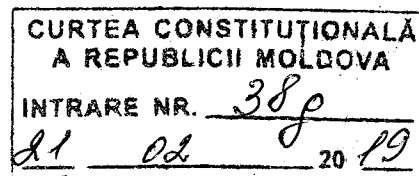
Curtea de Apel Chișinău, vă remite sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, înaintată în cadrul examinării în ordine de apel a cauzei civile la cererea de chemare în judecată înaintată de către "Eliteh Trade" SRL împotriva lui Caranfil Dumitru, privind repararea prejudiciului și încasarea cheltuielilor de judecată.

Anexă:

- încheierea Curții de Apel Chișinău nr. 3a-1941/18 din 05 februarie 2019;
- sesizarea privind excepția de neconstituționalitate pe 15 file.

**Vicepreședintele colegiului civil
al Curții de Apel Chișinău**

Nelea Budăi

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit.g) din Constituție

I- AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume/Denumire: **Belecciu**
2. Prenume: **Eugeniu**
3. Funcția
4. Adresa: **mun.Chișinău, str.Constantin Brîncuși 146, ap.23.**
5. Tel./fax: **060348968**
6. Numele și prenumele reprezentantului*
7. Ocupația reprezentantului
8. Adresa reprezentantului
9. Tel.
10. Fax

* Dacă autorul sesizării este reprezentat/ă, a se anexa o procură semnată de autorul sesizării.

II- OBIECTUL SESIZĂRII

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității dispoziției art.1404 alin.(5) din Codul civil al Republicii Moldova, în parte ce vizează textul: „*sau omisiunea de a-l adopta.*”.

III - CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

La 25 mai 2017 a intrat în vigoare Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr.288 din 16.12.2016, care la art.46 alin.(4) stipulează că: **„În cazul în care funcționarului public cu statut special nu i se poate oferi o locuință corespunzătoare, acesta va primi o indemnizație pentru închirierea locuinței în mărimea și modul stabilite de Guvern.”**

Mărimea și modul achitării acestei indemnizații urmau să fie stabilite de Guvern până la 25 mai 2017 (art.72 din actul precitat), fapt ce s-a realizat abia la 10.07.2018, prin adoptarea Hotărârii Guvernului nr.646.

Astfel, la 20 septembrie 2017, inacțiunea/omisiunea Guvernului de a adopta Regulamentul privind mărimea și modul achitării indemnizației pentru închirierea spațiului locativ și nesoluționarea în termen a unei cereri, au constituit temei de adresare în instanța de judecată, cu solicitarea de a obliga Guvernul să adopte acest act și să repare prejudiciul material în mărime de 1500 lei lunar, începând cu 25 mai 2017, cu titlu de indemnizației pentru închirierea spațiului locativ.

Ca în rezultat, la 09 februarie 2018 Judecătoria Chișinău (sediul Centru), Judecător: Natalia Mămăligă respinge ca fiind nefondate argumentele precum că prin omisiunea Guvernului de a executa Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr. 288 din 16 decembrie 2016 și de a stabili mărimea și modul de acordare a indemnizației pentru închirierea locuinței, s-a cauzat un prejudiciu material, caracterizat prin privarea de indemnizația de închiriere a spațiului locativ. Or, potrivit art. 1404 din Codul civil autoritatea publică nu răspunde pentru prejudiciul cauzat prin adoptarea unui act normativ sau omisiunea de a-l adopta, sau prin omisiunea de a pune în aplicare o lege.

IV - EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

PREVEDERI RELEVANTE ALE CONSTITUȚIEI RM

Articolul 1 Statul Republica Moldova

[...] (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a persoanelor umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4 Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 7 Constituția Lege Supremă

Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.

Articolul 16 Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

Articolul 43 Dreptul la muncă și la protecția muncii

(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

(2) *Salariații au dreptul la protecția muncii.* Măsurile de protecție privesc securitatea și igiena muncii, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim pe economie, repaosul săptămînal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții grele, *precum și alte situații specifice.*

Articolul 47 Dreptul la asistență și protecția socială

[...] (1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzînd hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

Capitolul VI Guvernul Articolul 96 Rolul

(1) Guvernul asigură realizarea politicii interne și externe a statului și exercită conducerea generală a administrației publice.

(2) În exercitarea atribuțiilor, Guvernul se conduce de programul său de activitate, acceptat de Parlament.

Articolul 102 Actele Guvernului

(2) Hotărîrile se adoptă pentru organizarea executării legilor.

6

(4) Hotărârile și ordonanțele adoptate de Guvern se semnează de Prim-ministru, se contrasemnează de miniștrii *care au obligația punerii lor în executare* și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Capitolul VIII Administrația publică Articolul 107

Administrația publică centrală de specialitate

(1) Organele centrale de specialitate ale statului sînt ministerele. Ele traduc în viață, în temeiul legii, politica Guvernului, hotărârile și dispozițiile lui, conduc domeniile încredințate și *sînt responsabile de activitatea lor.*

Articolul 134 Statutul

(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

PREVEDERI RELEVANTE ALE LEGII PRIVIND ACTELE LEGISLATIVE NR. 780 DIN 27.12.2001 (ÎN VIGOARE PÎNĂ LA 12.07.2018)

Articolul 2 Actele legislative

(1) Actele legislative sînt acte adoptate de unica autoritate legislativă a statului în temeiul normelor constituționale, conform procedurii stabilite de Regulamentul Parlamentului, de alte reglementări în vigoare, și ocupă poziția cea mai înaltă în ierarhia actelor normative din Republica Moldova.

Articolul 3 Trăsăturile și calitatea actului legislativ

- (1) Actul legislativ are un caracter statal, coercitiv, general și impersonal.
- (2) Actul legislativ trebuie să respecte condițiile legalității, accesibilității, preciziei și, o dată intrat în vigoare, *este executoriu și opozabil tuturor subiectelor de drept.*

Articolul 4 Principiile de bază ale legiferării

(1) Actul legislativ trebuie să corespundă prevederilor tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, principiilor și normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional, inclusiv legislației comunitare.

(2) Actul legislativ trebuie să corespundă dispozițiilor constituționale și să fie în concordanță cu cadrul juridic existent, cu sistemul de codificare și unificare a legislației.

PREVEDERI RELEVANTE ALE LEGII PRIVIND ACTELE NORMATIVE NR.100 DIN 22.12.2017 (MONITORUL OFICIAL NR.7-17/34 DIN 12.01.2018, ÎN VIGOARE DUPĂ 6 LUNI DE LA PUBLICARE)

Articolul 2 Noțiuni principale

[...] *act normativ* – act juridic adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general și impersonal și care stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice și care sînt aplicabile unui număr nedeterminat de situații identice.

Articolul 4 Caracterul actului normativ

Actul normativ are un *caracter public, obligatoriu, general și impersonal*. Prevederile actului normativ *sînt executorii, opozabile tuturor subiecților de drept* și, în caz de necesitate, sînt impuse prin forța de constrîngere a statului.

PREVEDERI RELEVANTE ALE LEGII CU PRIVIRE LA CURTEA CONSTITUȚIONALĂ NR.317 DIN 13.12.1994

Articolul 28. Acțiunea actelor Curții Constituționale

(1) Actele Curții Constituționale sînt acte oficiale și *executorii, pe întreg teritoriul țării, pentru toate autoritățile publice* și pentru toate persoanele juridice și fizice.

Articolul 28¹. Obligația autorităților publice privind executarea actelor Curții Constituționale

(1) Guvernul, în termen de cel mult 3 luni de la data publicării hotărîrii Curții Constituționale, prezintă Parlamentului proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea sau abrogarea actului normativ sau a unor părți ale acestuia declarate neconstituționale.

Articolul 28². Neexecutarea actelor Curții Constituționale

Neexecutarea, executarea necorespunzătoare, împiedicarea executării actelor Curții Constituționale atrag după sine răspunderea prevăzută de legislația în vigoare.

PREVEDERI RELEVANTE ALE ACTELOR NORMATIVE INTERNAȚIONALE RATIFICATE DE CĂTRE REPUBLICA MOLDOVA

DECLARAȚIA UNIVERSALĂ A DREPTURILOR OMULUI DIN 10 DECEMBRIE 1948 LA CARE REPUBLICA MOLDOVA A ADERAT PRIN HOTĂRÎREA PARLAMENTULUI NR.217-XII DIN 28.07.1990

Articolul 22

Orice persoana, în calitatea sa de membru al societății, are dreptul la securitatea socială; ea este îndreptățită ca prin efortul național și colaborarea internațională, ținîndu-se seama de organizarea și resursele fiecărei țări, să obțină realizarea drepturilor economice, sociale și culturale indispensabile pentru demnitatea sa și libera dezvoltare a personalității sale.

PACTUL INTERNAȚIONAL NR. 1966 DIN 16.12.1966 CU PRIVIRE LA DREPTURILE ECONOMICE, SOCIALE ȘI CULTURALE, PUBLICAT: 30.12.1998 ÎN TRATATE INTERNAȚIONALE NR. 1, ART. NR: 19, DATA INTRĂRII ÎN VIGOARE: 26.04.1993

Partea a doua Articolul 2

1. Fiecare stat parte la prezentul Pact *se angajează să acționeze*, atât prin propriul său efort, cât și prin asistență și cooperare internațională, în special pe plan economic și tehnic, folosind la maximum resursele sale disponibile, pentru ca exercitarea deplină a drepturilor recunoscute în prezentul Pact să fie asigurată progresiv prin toate mijloacele adecvate, *inclusiv prin adoptarea de măsuri legislative*.

Partea a treia Articolul 6

1. *Statele părți* la prezentul Pact recunosc dreptul la muncă ce cuprinde dreptul pe care îl are orice persoană de a obține posibilitatea să-și câștige existența printr-o muncă liber aleasă sau acceptată și *vor lua măsuri potrivite pentru garantarea acestui drept.*

2. Măsurile pe care fiecare stat parte la prezentul Pact le va lua spre a asigura deplina exercitare a acestui drept trebuie să includă orientarea și pregătirea tehnică și profesională, elaborarea de programe, de măsuri și de tehnici potrivite pentru a asigura o dezvoltare economică, socială și culturală constantă și o deplină întrebuințare productivă a brațelor de muncă în condiții care garantează indivizilor folosința libertăților politice și economice fundamentale.

Articolul 11

1. *Statele părți vor lua măsuri potrivite pentru a asigura [...]*

Partea a patra Articolul 16

1. *Statele părți* la prezentul Pact *se angajează să prezinte*, în conformitate cu dispozițiile cuprinse în această parte a Pactului, *rapoarte asupra măsurilor pe care le-au adoptat [...]*

PACTUL INTERNAȚIONAL NR. 1966 DIN 16.12.1966 CU PRIVIRE LA DREPTURILE CIVILE ȘI POLITICE, PUBLICAT: 30.12.1998 ÎN TRATATE INTERNAȚIONALE NR. 1, ART. NR: 31, DATA INTRĂRII ÎN VIGOARE: 26.04.1993

Partea a doua Articolul 2

2. *Statele părți* la prezentul Pact se angajează ca, potrivit cu procedura lor constituțională și cu dispozițiile prezentului Pact, *să adopte măsurile care să permită luarea unor măsuri legislative sau de alt ordin [...]*

Articolul 23

4. Statele părți la prezentul Pact vor lua măsurile potrivite pentru a asigura [...]

CONVENȚIA ÎMPOTRIVĂ TORTURII ȘI A ALTOR PEDEPSE SAU TRATAMENTE CU CRUZIME, INUMANE SAU DEGRADANTE,

ADOPTATĂ DE ADUNAREA GENERALĂ A ORGANIZAȚIEI NAȚIUNILOR UNITE LA 10 DECEMBRIE 1984.

HOTĂRÎREA PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA NR. 273-XIII DIN 31.05.1995,

MONITORUL OFICIAL AL REPUBLICII MOLDOVA NR. 34/374 DIN 22.06.1995

Articolul 2

Fiecare stat parte va lua măsuri legislative, [...]

CONVENȚIA INTERNAȚIONALĂ NR. 1989 DIN 20.11.1989, CU PRIVIRE LA DREPTURILE COPILULUI, PUBLICATĂ: 30.12.1998 ÎN TRATATE

INTERNAȚIONALE NR. 1,

ART. NR: 52, DATA INTRĂRII ÎN VIGOARE: 25.02.1993

Articolul 3

[...] 2. *Statele părți se angajează să asigure* copilului protecția și îngrijirile necesare pentru bunăstarea sa, ținând cont de drepturile și obligațiile părinților săi, ale tutorilor săi, ale altor persoane legal responsabile pentru el, *și vor lua, în acest scop, toate măsurile legislative și administrative corespunzătoare.*

Articolul 4

Statele părți se angajează să ia toate măsurile legislative, [...]

Articolul 19

1. Statele părți vor lua toate măsurile legislative, [...]

Articolul 32

2. Statele părți vor lua măsurile legislative, [...]

Articolul 33

Statele părți vor lua măsuri corespunzătoare, inclusive măsuri legislative, [...]

CONVENȚIA INTERNAȚIONALĂ NR. 1965 DIN 21.12.1965 PRIVIND ELIMINAREA TUTUROR FORMELOR DE DISCRIMINARE RASIALĂ, PUBLICATĂ: 30.12.1998 ÎN TRATATE INTERNAȚIONALE NR. 1, ART. NR: 78, DATA INTRĂRII ÎN VIGOARE: 25.02.1993

Articolul 2

1. lit. d) *fiecare stat trebuie*, prin toate mijloacele corespunzătoare, inclusiv, dacă împrejurările o cer, *prin măsuri legislative, [...]*

Articolul 9

1. *Statele părți se angajează să prezinte* Secretarului general al Organizației Națiunilor Unite, pentru examinarea de către Comitet, *un raport asupra măsurilor de ordin legislativ, [...]*

10

În temeiul normelor invocate, Republica Moldova s-a proclamat un stat drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Odată cu acestea, Republica Moldova și-a asumat obligația de a respecta drepturile și libertățile omului (prevăzute în titlul 2 din Constituție), așa cum o prevăd actele normative internaționale¹ (Declarația Universală a Drepturilor Omului (DUDO) din 10 decembrie 1948², Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale din 04 noiembrie 1950³ etc.). Aceasta derivînd din principiul *universalismul* drepturilor omului, consfințit odată cu adoptarea Cartei ONU în 1945 și a Declarației Universale, care în *lato sensu* denotă obligația statelor de a respecta și proteja drepturile omului, prin cooperare și de sine stătător.

Substanța obligației pozitive a statelor, în practica internațională, poartă denumirea de: „*Obligația generală de protecție a drepturilor omului a statelor-părți la CEDO (Convenția Europeană a Drepturilor Omului)*”. Protecția drepturilor omului presupune realizarea unui complex de acțiuni care să producă rezultatul scontat, mai exact, prevenirea încălcării drepturilor omului și asigurarea beneficiii pe deplin de acestea. Toate acțiunile, trebuie să fie într-o strictă corelare. Important este că, nu putem vorbi despre careva acțiuni eficiente, atîta timp cît nu a fost executată primordial *obligația legislativă sau obligația reglementării juridice a drepturilor și libertăților omului. (crearea dreptului)*

În acest sens, jurisprudența Curții Europene,⁴ demonstrează că, *lipsa/absența unei legislații suficiente* reprezintă o nerespectare a obligației de protejare a drepturilor omului. Principalul mecanism de luptă împotriva oricăror încălcări a prevederilor Convenției îl reprezintă *implementarea unor legi interne cu caracter imperativ*, scopul cărora este garantarea realizării drepturilor consfințite în Convenție.

Particularizat, în cauza Ilașcu și alții contra Moldovei și Rusiei,⁵ Curtea de la Strasbourg a extins aria acestei obligații concluzionînd că, chiar și în absența controlului efectiv asupra teritoriului din stînga Nistrului, *Republica Moldova are obligația pozitivă prevăzută la art.1 din Convenție de a lua măsuri (fie de ordin juridic, economic sau diplomatic, fie de altă natură)* cei sunt în putință conform dreptului internațional, pentru a respecta garantarea drepturilor omului garantate de CEDO.

Izvorul acestei obligații, îl constituie cadrul normativ internațional (Convenții, tratate, memorandumuri etc.) la care Republica Moldova este parte.

Astfel, potrivit art.1 din CEDO, înaltele părți contractante *recunosc* oricărei persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile definite în Convenție. Modalitatea recunoașterii o alege fiecare parte, fiindcă norma nu indică expres ce măsuri statul trebuie să ia pentru aș-i executa obligațiile. Conținutul acestor obligații variază și se poate exprima prin acțiuni ale legislativului, executivului sau ale instituțiilor de aplicare a legii naționale. Este de menționat că, anume această ordine trebuie să fie respectată (*legiferare, executare*) or, executivul și organele de aplicare a legii din Republica Moldova, potrivit ierarhiei actelor naționale execută și transpun în practică prevederile actelor legislative (art.35 din Legea nr.136 din 07.07.2017). Cu atît mai mult, substanța necesității creării organelor/autorităților executive, este executarea dreptului sau punerea în practică a normelor juridice reglementate de autoritățile de legiferare.

Această obligație, se regăsește și în Pactul internațional nr.1966 din 16.12.1966 cu privire la drepturile economice, sociale și culturale (în vigoare pentru Republica Moldova: 26.04.1993), care la art.2 stipulează: „Fiecare stat parte la prezentul Pact *se angajează să acționeze*, atît prin propriul său efort, cît și prin asistență și cooperare internațională, în special pe plan economic și

¹ Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994, art.4.

² Ratificată de către Republica Moldova prin hotărîrea Parlamentului nr.217- XII din 28.07.1990.

³ Ratificată de către Republica Moldova prin hotărîrea Parlamentului nr.1298- XIII din 24.07.1997.

⁴ Cauza Siliadin contra Franței din 26 iulie 2005, 63316/01. <https://jurisprudentacedo.com/Siliadin-c.-Franta-Stare-de-servitute.-Sclavie.-Diferente.-Obligatii-statelor.html>. Cauza Broniowski contra Poloniei din 22 iunie 2004, 31443/96. <https://jurisprudentacedo.com/Broniowski-contra-Poloniei-Notiunea-de-bun-Compensatii-financiare-Bunuri-nationalizate.html>

⁵ <https://jurisprudentacedo.com/Ilașcu-si-altii-c.-Moldovei-si-Rusiei-Jurisdicția-in-regiunea-Transnistreana.html>.

tehnic, folosind la maximum resursele sale disponibile, pentru ca exercitarea deplină a drepturilor recunoscute în prezentul Pact să fie asigurată progresiv prin toate mijloacele adecvate, inclusiv prin adoptarea de măsuri legislative."

Articolul 6 din același act, obligă statele părți de a lua măsuri potrivite pentru garantarea dreptului la muncă, iar asigurarea acestora, se realizează prin prisma art.16, care obligă statele să prezinte rapoarte Secretarului general al Organizației Națiunilor Unite, care le va transmite în copie, spre examinare, Consiliului Economic și Social, asupra măsurilor pe care le-au adoptat, pentru protecția drepturilor garantate de Pact, iar aceasta presupune inițial adoptarea măsurilor legislative.

În ordinea logică a celor menționate, ideea de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului nu poate fi concepută fără realizarea activității normative sau de legiferare, de către autoritățile interne ale statelor părți la actele internaționale, ce consfințesc și garantează aceste drepturi. Dacă ar fi altfel, atunci nu s-ar regăsi necesitatea instituirii autorităților publice.

Cît privește procesul normativ (de legiferare) în Republica Moldova și autoritățile responsabile, la prima vedere, totul pare a fi clar, deoarece Constituția stipulează expres: „Unica autoritate legislativă este Parlamentul” (art.60 din Constituție).

În comentariul Constituției Republicii Moldova editat de Curtea Constituțională a Republicii Moldova, Curtea conchide că, Parlamentul este organul suprem reprezentativ al poporului și îndeplinește una dintre cele mai importante funcții ale statului - stabilirea cadrului legislativ. Astfel, Parlamentul se află pe o poziție superioară față de celelalte autorități publice din stat, fiindcă reglementează prin norme de drept raporturile între toți subiecții. Prin urmare, toți trebuie să se supună voinței legii, care reprezintă expresia voinței generale a poporului.

Mai concluzionează Curtea că, acest regim reprezentativ este o formă de exercitare indirectă de către popor a suveranității, prin intermediul autorităților publice. Unde, exercitarea puterii înseamnă capacitatea de a stabili și a impune un comportament. Acest comportament se stabilește prin acte normative (legi) și, de aceea, ele exprimă voința generală, sunt obligatorii pentru exercitare.

Activitatea Parlamentului este materializată prin adoptarea de legi constituționale, legi organice și legi ordinare, hotărâri și moțiuni (art.66 și 72 din Constituție).

Potrivit ierarhiei actelor normative în Republica Moldova, actele legislative sînt acte adoptate de unica autoritate legislativă a statului în temeiul normelor constituționale, conform procedurii stabilite de Regulamentul Parlamentului, de alte reglementări în vigoare, și ocupă poziția cea mai înaltă în ierarhia actelor normative din Republica Moldova (art.2 din Legea nr.780 privind actele legislative, în vigoare pînă la 12.07.2018 și art.7 din Legea nr.100/2017). Aceste acte au caracter *statal, coercitiv, general și impersonal*, fiind executorii și opozabile tuturor subiecților de drept (art.3 din Legea nr.780 și art.4 din Legea nr.100 privind actele normative, în vigoare din 12.07.2018).

Cît privește caracterul de a fi executoriu, aceasta presupune obligativitatea subiectului (persoană fizică/juridică, autoritate publică/privată) de a se conforma normelor prevăzute în act și a le pune în aplicare.

Prin urmare, ecuația acestei probleme este simplă, Parlamentul adoptă legi, în care prescrie comportamentul subiecților, inclusiv comportamentul Guvernului, ca autoritate executivă, care în final ar trebui să livreze un produs, exprimat prin valorificarea substanței create de Parlament. Adică, comportamentul Guvernului, reprezintă mecanismul de punere în executare și valorificare a voinței Parlamentului (poporului), care vine să apere drepturile și libertățile fundamentale ale omului și, în cazul unei omisiuni de a se conforma acestui comportament, voința poporului este anihilată, provocîndu-se astfel nu doar prejudicii personale (a unui individ sau cerc de indivizi), ci și întregii comunități, prin lipsirea de dreptul de a fi auziți și a beneficia de protecția necesară din partea autorităților publice pentru instituirea și funcționarea cărora și-au manifestat voința.

Forma/modalitatea acestui comportament este reglementată prin normele imperative ale

legii (art.30 din Legea nr.780 privind actele legislative, în vigoare până la 12.07.2018 și art.47 din Legea nr.100 privind actele normative, în vigoare din 12.07.2018), potrivit cărora, în dispozițiile finale și tranzitorii ale actului normativ se includ reglementările privind obligatia autorităților responsabile de a executa actul normativ, de a întreprinde măsurile și de a realiza procedurile necesare executării. În cazul în care pentru punerea în aplicare a actului normativ este necesară adoptarea sau aprobarea unor norme de aplicare (metodologii, regulamente etc.) ori constituirea unor organe sau instituții, proiectele actelor normative respective se prezintă spre adoptare, aprobare sau emitere nu mai târziu de intrarea în vigoare a actului normativ de bază, dacă în actul normativ de bază nu este prevăzut altfel.

În cazul speței aflate pe rolul instanței, potrivit art.46 și 72 din Legea nr.288 din 16.12.2016, Parlamentul Republicii Moldova a instituit obligatia Guvernului de a aproba Regulamentul privind modul și mărimea achitării indemnizației de închiriere a spațiului locativ de către funcționarii publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Anume Guvernul, deoarece potrivit art.35 din Legea nr.136 cu privire la Guvern, Guvernul Republicii Moldova, ca autoritatea ce exercită puterea executivă în stat, este obligat să asigure executarea actelor normative ale Parlamentului, să monitorizeze și să analizeze eficiența implementării actelor normative de către ministere, alte autorități administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență, să monitorizeze și să exercite controlul asupra modului de punere în aplicare a acestora (prin intermediul organelor sale ca Cancelaria de Stat, Corpul de Control al Prim-ministrului) Legile, se execută prin adoptarea de hotărâri (art.37 din Legea cu privire la Guvern nr.136).

Practic, aceste reglementări se exprimă prin următoarea formulă: (exemple de prescripții de comportament/obligatii)

1. Lege privind delimitarea proprietății publice nr.9 din 05.04.2018:

„**Articolul 23.** Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) va prezenta Parlamentului propuneri pentru a aduce în concordanță legislația în vigoare cu prezenta lege;

b) va aduce în concordanță actele sale normative cu prezenta lege;

c) va aproba actele normative necesare executării prevederilor prezentei legi;

d) va aproba Programul de stat pentru delimitarea bunurilor imobile, inclusiv a terenurilor proprietate publică pentru anii 2018–2022 și va asigura realizarea acestuia în limitele mijloacelor bugetare alocate în acest scop sau din alte surse legale.

(2) Ministerele, alte autorități ale administrației publice centrale și locale, până în data de 31 decembrie 2022, vor asigura, conform competenței, efectuarea lucrărilor de inventariere, delimitare, formare, aprobare și înregistrare a bunurilor imobile.”

2. Lege privind modificarea și completarea unor acte legislative nr.17 din 05.04.2018:

„**Art.VI.** – (1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 iunie 2018.

(3) Guvernul, în termen de 12 luni, va adopta actele normative necesare pentru implementarea prezentei legi.”

În nota informativă a proiectului de lege prenotat,⁶ autorii au invocat că, acest proiect vine să completeze normele legale în vederea reducerii abuzurilor de procedură, excluderii posibilităților de tergiversare a procesului civil și optimizării duratei de examinare a cauzelor civile; să creeze un nou mecanism de examinare a cauzelor civile cu valoare redusă; să consolideze rolul judecătorului la faza pregătirii pricinii pentru dezbateri judiciare; să modernizeze regulile de citare legală și de comunicare a actelor de procedură fără a exclude modalitățile clasice de citare și comunicare, precum și consolidarea responsabilității participanților la proces și a reprezentanților pentru absențele nemotivate la ședințele de judecată; să instituie reguli noi de aplicare a amenzilor judiciare; să excludă unele categorii de cauze civile din competența generală a instanțelor de judecată; să simplifice procesul-

⁶ <http://www.parlament.md/ProcesulLegislativ/Proiectedeactelelegislative/tabid/61/LegislativId/3971/language/ro-RO/Default.aspx>.

verbal al ședinței de judecată; să simplifice modul de examinare a cererilor în procedura specială; redresarea procedurii în ordonanță; redresarea căilor de atac și să clarifice modalitățile de implicare a instanței în procedura de executare silită.

Respectiv, apelând la normele art.13 din Legea nr. 80 privind actele legislative, în vigoare pînă la 12.07.2018 și Secțiunea a 3-a din Legea nr.100/2017, inițierea elaborării acestui proiect a fost precedată de o analiză științifică, în rezultatul căreia și au fost identificate direcțiile supuse modificărilor. Soluțiile întemeindu-se pe dispoziții constituționale, prevederile legislației comunitare, pe practica jurisdicției constituționale și prevederile tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

În final, necesitatea intervenirii cu aceste modificări sunt temeinic justificate, rămîine doar ca instituțiile responsabile să le pună în practică. Parlamentul a adoptat actul legislativ, iar Guvernul potrivit obligației sale, urmează pună în practică în termen de 12 luni aceste norme. Însă, conform practicii, Guvernul poate să nu execute aceste norme, cauzînd astfel prejudicii pentru care potrivit art.1404 alin.(5) din Codul civil al Republicii Moldova nu va purta răspundere.

Prin urmare, apare întrebarea logică: *Oare pentru ce mai există autoritățile statului, care au obligația de a activa pentru protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, dacă nu o realizează?*

Neconstituționalitatea normelor invocate, se exprimă și prin cele ce urmează. Potrivit art.1 din Legea nr.317-XIII din 13.12.1994, Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova, care garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și **garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat**, exercitînd la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Activitatea Curții este materializată prin trei categorii de acte: hotărîri, decizii și avize (art.26 din Legea nr.317 din 13.12.1994). Hotărîrile și avizele se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Totodată, actele Curții sunt oficiale și **executorii**, pe întreg teritoriul țării, **pentru toate autoritățile publice** și pentru toate persoanele juridice și fizice (art.28 din Legea nr.317-XIII din 13.12.1994).

Asupra constituționalității legilor, regulamentelor și hotărîrilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărîrilor și dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, Curtea se pronunță prin hotărîri (art.62 din Codul jurisdicției constituționale nr.502-XIII din 16.06.1995).

De la data publicării hotărîrii Curții Constituționale, Guvernul, în termen de cel mult 3 luni, prezintă Parlamentului proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea sau abrogarea actului normativ sau a unor părți ale acestuia declarate neconstituționale. Proiectul de lege respectiv va fi examinat de Parlament în mod prioritar (art.28¹ din Legea nr.317-XIII din 13.12.1994). Articolul 28² din același act, stipulează că: **„NEEXECUTAREA, EXECUTAREA NECORESPUNZĂTOARE, ÎMPIEDICAREA EXECUTĂRII ACTELOR CURȚII CONSTITUȚIONALE ATRAG DUPĂ SINE RĂSPUNDEREA PREVĂZUTĂ DE LEGISLAȚIA ÎN VIGOARE”.**

În context, art.75 alin.(4) din Legea nr.502/1995, factorii de decizie care nu au executat în termenul stabilit hotărîrea și avizul poartă răspundere conform art.82. Aceasta înseamnă că, potrivit art.82 alin.(1) lit.c) din același act, neîndeplinirea nemotivată, în modul și în termenii stabiliți, a cerințelor judecătorilor Curții, **neexecutare a hotărîrilor** și avizelor **Curții**, este precedată de răspundere administrativă sub formă de amendă de pînă la 25 salarii minime.

Reieșind din faptul că, aprobarea regulamentului achitării indemnizației pentru închirierea spațiului locativ de către funcționarii publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nu face obiectul unei hotărîri a Curții Constituționale, aceste prevederi nu sunt aplicabile.

Prin urmare, conform legislației în vigoare (art.1404 alin.(5) din Codul civil al Republicii Moldova), **„AUTORITATEA PUBLICĂ NU RĂSPUNDE PENTRU PREJUDICIUL CAUZAT PRIN ADOPTAREA UNUI ACT NORMATIV SAU OMISIUNEA DE A-L ADOPTA, SAU PRIN OMISIUNEA DE A PUNE ÎN APLICARE O LEGE”.**

Chiar și în situația răspunderii administrative în cazul neexecutării actelor Curții, prejudiciul cauzat nu se repară, ceea ce reprezintă o încălcare a principiului protecției drepturilor omului. Deci, răspunderea administrativă pentru neexecutare, presupune sancționarea pentru faptă (în acest caz, omisiunea de a executa un act), ceea ce nu exclude răspunderea reparatorie. Exact și în cazul neexecutării unui act legislativ, trebuie să existe mecanismul de protecție. În acest caz, ar fi corect și conform standardelor în protecția drepturilor omului stipularea drept sancțiune pentru autoritatea care nu a executat un act normativ, obligația de a executa acest act, instituirea răspunderii reparatorii, sancționarea disciplinară a persoanei responsabile de adoptarea actului ca rezultat al neexecutării unei norme.

Respectiv, potrivit teoriei generale a dreptului, neexecutarea sau executarea necorespunzătoare a unei obligații trebuie să fie precedată de o anumită reacție (sancțiune, reparare a prejudiciului etc.), or în caz contrar suntem în prezența legitimității unor subiecți de a comite fapte aducătoare de prejudicii și să nu fie sancționați.

Totodată, prevederile art.43 din Constituția Republicii Moldova, statuează că „Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, **la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă**, precum și la protecția împotriva șomajului.”

Textul **„la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă**, presupune crearea de către angajator a condițiilor similare pentru angajații pe poziții de egalitate (cei care prestează aceeași muncă în aceleași condiții), evitându-se discriminarea.

În speță, Ministerul Afacerilor Interne dispune de un fond locativ care a fost repartizat unor angajați și, este firesc că ar fi imposibil acum de asigurat spațiu locativ efectiv tuturor, însă pentru această categorie este legitimă și îndreptățită solicitarea acestei indemnizații.

Pe cale de consecință, aplicarea normelor supuse controlului constituționalității, afectează grav responsabilitatea statului față de cetățean, prin faptul că, Guvernul Republicii Moldova fiind autoritatea publică ce reprezintă și exercită puterea executivă în Republica Moldova (art.2 din Legea cu privire la Guvern nr.136/2017), ce asigură realizarea politicii interne și externe a statului, este legitimat prin prisma prevederilor Codului civil (art.1404 alin.(5)), să nu execute obligațiile sale prevăzute expres de Parlament (ca fiind autoritatea ce reprezintă voința poporului), prin legi.

V - CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

În baza argumentelor înaintate, solicit Curții Constituționale declararea neconstituțională a textului: „sau omisiunea de a-l adopta,” din art.1404 alin.(5) din Codul civil al Republicii Moldova.

VI - DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

VII - LISTA DOCUMENTELOR

Toate actele ce confirmă circumstanțele indicate în prezenta sesizare sunt anexate la materialele cauzei.

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul *mun. Chișinău*

Data *05.02.2019*

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului)

5
Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (judecător: Natalia Mămăligă)
Dosarul nr. 3a-1941/18

ÎNCHEIERE

05 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:

Președintele ședinței, judecătorul

Maria Guzun

Judecătorii

Vitalie Cotorobai și Liuba Pruteanu

Grefier

Irina Moraru

Examinând în ședință publică cererea înaintată de apelantul Belecciu Eugeniu, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Belecciu Eugeniu împotriva Guvernului Republicii Moldova și Ministerului Afacerilor Interne al RM, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției, privind contestarea actului administrativ,-

CONSTATĂ:

La 20 septembrie 2017, Belecciu Eugeniu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Guvernului Republicii Moldova și Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției. A solicitat constatarea încălcării dreptului la soluționarea în termen legal a petiției; obligarea Guvernului de a examina și răspunde la petiția din 07 august 2017 conform capetelor de cerere; încasarea, în mod solidar, de la Guvernul Republicii Moldova și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a prejudiciului moral în mărime de 3 000 lei; constatarea dreptului la indemnizația de închiriere a spațiului locativ și obligarea solidară a părților Guvernul Republicii Moldova și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova de a achita indemnizația de închiriere a spațiului locativ în mărime de 1 500 lei lunar conform contractului, începând cu data de 25 mai 2017.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 25 august 2012, a fost înmatriculat la Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, încheind astfel contractul individual de muncă nr.049719, pe durată determinată de la 25 august 2012 până la 25 august 2019. Potrivit pct.4.3 din contractul menționat, angajatorul este obligat să asigure colaboratorul cu încăperi de serviciu. La 06 iulie 2016, după absolvirea Academiei a fost încadrat în câmpul muncii în calitate de ofițer de urmărire penală în cadrul Inspectoratului de Poliție Botanică al Direcției de Poliție mun.Chișinău a Inspectoratului General al Poliției, încheind astfel contractul individual de muncă nr.11408. Potrivit pct.2 lit.c) din contractul indicat, angajatul are dreptul la spațiu locativ de serviciu pentru perioada de activitate în localitatea respectivă, care se repartizează în limita disponibilului, în modul aprobat de

ministrul afacerilor interne, în condițiile stipulate în Legea privind activitatea Poliției și statutul polițistului nr.320 din 27 decembrie 2012. Iar, articolul 63 alin.(1) din Legea privind activitatea Poliției și statutul polițistului, în vigoare la acel moment, stipula că Poliția își creează fondul locativ de serviciu în modul stabilit de Guvern.

Astfel, activînd în mun.Chișinău și nedeținînd cu drept de proprietate nici un bun imobil, atît în municipiul Chișinău, cît nici în altă localitate, printr-o cerere a solicitat realizarea acestui drept.

Prin scrisoarea nr.34/3-1271 din 13 octombrie 2016, semnată de către șeful adjunct al Inspectoratului General al Poliției a fost informat că, de iure, beneficiază de dreptul invocat, însă, reieșind din faptul că, Guvernul nu a stabilit modalitatea de creare a fondului locativ de serviciu pentru Poliție, nu își poate realiza dreptul pretins.

Menționează că, în atare circumstanțe, pentru claritate, la 27 octombrie 2016, s-a adresat cu cerere Guvernului Republicii Moldova privind informarea despre politica întreprinsă în domeniul creării și asigurării cu spații locative colaboratorii poliției. Însă, Guvernul nu li-a onorat obligația de a soluționa cererea, dar a pus în seama Ministerului Afacerilor Interne, care la rîndul său prin scrisoarea nr.22/B-85/16 din 16 decembrie 2016 l-a informat că reieșind din limita mijloacelor financiare alocate de la bugetul de stat pentru Ministerul Afacerilor Interne, implimentarea prevederilor art.63 alin.(1) din Legea nr.320 din 27 decembrie 2012 și anume crearea fondului locativ de serviciu, pînă în prezent nu a fost posibil de realizat.

Totodată, a menționat că, Minsiterul Afacerilor Interne a elaborat proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea destinației unor terenuri, care este transmis Ministerului Justiției pentru efectuarea expertizei juridice. Prezentul proiect avînd drept scop utilizarea eficientă a patrimoniului public, astfel, încât Ministerul Afacerilor Interne să beneficieze de un număr maxim de spații locative de serviciu pentru asigurarea protecției juridice și sociale respective angajaților pe parcursul activității acestora în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, conform legislației în vigoare. Astfel, se identifică eschivarea Guvernului de a-și executa obligațiunile sale.

Mai indică, că la 25 mai 2017, a intrat în vigoare Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr.288 din 16 decembrie 2016, care la art.46 prevede expres că funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne are dreptul la spațiu locativ de serviciu, iar în cazul în care nu poate atribui spațiu locativ i se va achita o indemnizație pentru închiriere în modul stabilit de Guvern. Respectiv, pînă la data intrării în vigoare a legii, Guvernul urma să stabilească modalitatea acordării indemnizației de închiriere, ceea ce de iure și de facto nu s-a produs.

Menționează că, la 07 august 2017, s-a adresat Guvernului Republicii Moldova cu cerere și a solicitat a se face claritate referitor la exercitarea de către funcționarii publici cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr.288 din 16 decembrie 2016, ca ulterior să pretindă suma pentru închiriere.

La 14 august 2017, prin scrisoarea nr.08-2456/17, a fost informat de către Direcția managementului documentelor și petițiilor a Cancelariei de Stat a RM că, în temeiul art.7 și 9 din Legea cu privire la petiționare nr.190 din 19 iulie 1994, petiția sa va fi examinată de către Ministerul Afacerilor Interne, care îi va comunica rezultatul examinării. Însă, în termenul stabilit de lege pe acest capăt de cerere nu a fost informat nici sub un aspect. La 18 august 2017 printr-un raport al șefului adjunct al Inspectoratului General al Poliției a fost informat că în temeiul art.9 al Legii cu privire la petiționare petiția sa a fost remisă înapoi Ministerului Afacerilor Interne pentru a fi examinată, deoarece depășește după competență. Acest fapt, prezumă că Ministerul Afacerilor Interne după ce a recepționat cererea de la Guvern, în lipsa unui temei legal, a expediat-o Inspectoratului General al Poliției, cu atât mai mult nici nu l-a fost informat despre acest fapt așa cum prevede legea.

Invocă că, din ziua depunerii cererii s-au scurs 30 de zile, termen prevăzut de lege în interiorul căruia era îndreptățit să primească un răspuns, dar aceasta nu s-a realizat, Guvernul eschivându-se de la soluționarea în termen legal a unei cereri, fiind imputabil principiul culpa in omittend, ce constă în omisiune, într-un act negativ, într-o abținere de la acțiune a unei persoane care e obligată să îndeplinească anumite fapte pozitive, adică să acționeze în modul stabilit de lege.

La fel, a menționat că, în prezent activează în calitate de specialist al secției acte normative a Direcției juridice a Inspectoratului General al Poliției.

Consideră că, Guvernul ca autoritate publică care reprezintă și exercită puterea executivă în Republica Moldova și asigură realizarea politicii interne și externe a statului, exercită conducerea generală a administrației publice, urmează să execute Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr.288 din 16 decembrie 2016, și este obligat să stabilească mărimea și modul de acordare a indemnizației pentru închirierea locuinței. Obligație ce trebuia de executat pînă la intrarea legii în vigoare, or în conformitate cu art.46 din Legea privind actele legislative, actul legislativ produce efecte juridice din momentul intrării în vigoare, iar potrivit art.76 din Constituția Republicii Moldova, actul legislativ intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial sau la data indicată în textul legii. Data intrării în vigoare a Legii nr.288 din 16 decembrie 2016 este indicată expres la art.72 alin.(1), care este 25 mai 2017. Astfel, prin prisma alin.(2) din Legea nr.288 din 16 decembrie 2016 legiuitorul a prevăzut expres că pînă la intrarea în vigoare a legii, adică 25 mai 2017, Guvernul va prezenta Parlamentului propuneri privind punerea în concordanță a legislației în

vigoare cu prezenta lege, va pune în concordanță actele sale normative cu prezenta lege. Prin această normă Guvernului i s-a stabilit o obligație, care prin prisma Curții Europene a Drepturilor Omului este pozitivă și constă în a face ceva, a întreprinde anumite măsuri. Legea nu face o diferențiere a actelor care trebuie respectate și executate de o anumită categorie de subiecți. Cu atât mai mult, Guvernul se organizează și funcționează în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la Guvern, Regulamentului Guvernului și ale altor acte normative, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, avînd ca prioritate desfășurarea activității în vederea executării legilor și respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului și nicidecum nu lezarea acestora. Prin omisiunea Guvernului de a soluționa cererea depusă i s-a cauzat atît un prejudiciu moral, caracterizat prin suferințe psihice rezultat al încălcării drepturilor legale, neîncrederea în sistemul de drept și posibilitatea realizării drepturilor sale, descurajare, sentimente de frustrare, precum și prejudiciul material, caracterizat prin privarea de indemnizația de închiriere a spațiului locativ.

Susține că, întru realizarea dreptului la spațiu locativ de serviciu a încheiat un contract de locațiune în sumă de 1 500 lei. Astfel, pe de o parte se atestă faptul nesoluționării în termen legal al unei cereri din partea Guvernului, iar pe de altă parte se identifică eschivarea Guvernului de la executarea obligațiilor stabilite expres prin lege.

Prin hotărîrea Judecătorei Chișinău, sediul centru din 09 februarie 2018, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a constatat încălcarea de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a termenului de examinare a cererii depusă de Belecciu Eugeniu, la 07 august 2017, sub nr.08-2456/17.

S-a încasat din contul Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova în beneficiul lui Belecciu Eugeniu suma de 500 (cinci sute) lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, pretențiile înaintate de către Belecciu Eugeniu împotriva Guvernului Republicii Moldova și Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Inspectoratul General al Poliției, privind recunoașterea dreptului la achitarea indemnizației de închiriere a spațiului locativ, obligarea de a achita indemnizația de închiriere a spațiului locativ în mărime de 1 500 lei lunar, începînd cu 25 mai 2017, și repararea prejudiciului moral, au fost respinse ca neîntemeiate.

Exprimându-și dezacordul cu hotărîrea primei instanțe, la 12 februarie 2018 Eugeniu Belecciu și la 05 martie 2018 Ministerul Afacerilor Interne au contestat-o cu apel.

La 05 februarie 2018, în cadrul ședinței de judecată, apelantul Belecciu Eugeniu, a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmelor „sau omisiunea de a-l adopta” din art. 1404 alin. (5) Cod civil al RM.

În ședința instanței de apel, apelantul/reclamant Belecciu Eugeniu a susținut cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, solicitând să fie admisă.

Reprezentantul apelantului/pârât Ministerul Afacerilor Interne-Danuța Tatiana, a lăsat cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate invocată, la discreția instanței.

Reprezentantul intimatului Guvernul RM, în ședința de judecată nu s-a prezentat, procedura de citare fiind îndeplinită.

Reprezentantul intervenientului accesoriu IGP nu s-a prezentat, însă a depus cerere de examinare în lipsă.

Audiind opinia participanților la proces, analizând actele și circumstanțele cauzei, instanța de apel ajunge la concluzia de a admite cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 12¹ alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională. (2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate. (3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

Totodată, prin Hotărârea nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova, Curtea Constituțională a Republicii Moldova a statuat că, în sensul articolului 135 alineatul (1) lit. a) și g) coroborat cu articolele 20, 115, 116 și 134 din Constituție, excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată în fața instanței de judecată de către **oricare dintre părți** sau reprezentantul acesteia, precum și de către **instanța de judecată**

din oficiu. Sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. Judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, **limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:** obiectul excepției de neconstituționalitate intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția de neconstituționalitate este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică faptul că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

La caz, verificând întrunirea condițiilor enumerate mai sus, instanța de apel constată că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția de neconstituționalitate este ridicată de reprezentantul uneia din părți, împuternicit în conformitate cu prevederile art. 80, 81 din Codul de procedură civilă; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Din aceste raționamente, instanța de apel ajunge la concluzia de a admite cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a transmite sesizarea Curții Constituționale.

În conformitate cu art. 12¹, art. 269-270 CPC, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău,

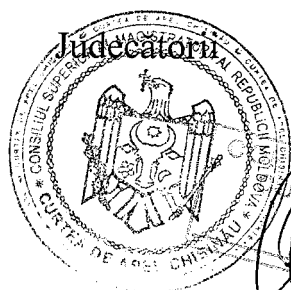
DISPUNE :

Se admite cererea înaintată de Belecciu Eugeniu privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmelor „sau omisiunea de a-l adopta” din art. 1404 alin. (5) Cod civil al RM.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova sesizarea privind excepția de neconstituționalitate formulată de Belecciu Eugeniu.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

[Handwritten signature] Maria Guzun
[Handwritten signature] Vitalie Cotorobai
[Handwritten signature] Liuba Pruteanu